

מבשר טוב

נעילת החג שבועות תשפ"ב

ירושלים תובב"א

א.

איתא בחז"ל (פרקי דרבי אליעזר פרק מא, שיה"ש רבה א, נו) על יומא דעצרתא - יום קבלת התורה שבני ישראל ישנו באותו יום שתי שעות, ומשה רבינו הוצרך לעוררם שיבואו למעמד קבלת התורה בהר סיני. ובמגן אברהם (ריש סימן תצ"ד) כתב דזהו הטעם שנעורים בליל שבועות לתקן ענין זה שישנו ישראל אז. והקושיא ידועה מדוע אכן ישנו בני ישראל באותו יום מרומם שידעו שיקבלו בו את התורה והשפעתה, ומדוע לא הקדימו לקום משנתם להאי מעמד נורא.

ואא"ז בספה"ק תולדות אדם (לשבועות, עמ' שמח) כתב לפרש וז"ל: "פלא מאוד על בני ישראל, שהיו אז בתכלית הזיכוך, וכמו שנאמר ויחן שם ישראל, (שמות יט ב), ואמרו חז"ל (הובא ברש"י שם) כאיש אחד בלב אחד; ופסקה זוהמתן מאתם, (שבת קמו.) - היתכן שלא היה להם אז הביטחון הגדול כמו שראוי להשליך על ה' יהבו, ובוודאי יתן להם כח לעשות חיל במחשבה טהורה וצלולה, ולא לילך לישון בכדי שעל ידי זה יהא מוחן צלול.

"לכן אני אומר, שכוונת ישראל בהשינה היה כוונה עמוקה מאוד, והוא, שכשראו ישראל שהגיע עת דודים, היום הקדוש לקבל התורה הקדושה מפי השם יתברך, וידעו בטוב אשר לגדלות השם יתברך אשר הוא אין חקר ואין תכלית, ואין סוף לחכמתו יתברך שמו, כי הוא וחכמתו ודעתו אחד, והתורה הוא כולה חכמתו ורצונו יתברך שמו, ואין סוף ותכלית גם כן להבין טעמי התורה, וארוכה מארץ מדה - והיתכן שילוד אשה, אשר הוא בשר ודם ובעל גבול, ובעולם הזה החומרי, איך יוכל לקבל ולהבין את התורה הקדושה. ולגודל מעלתן שהיו אז במדריגה גבוהה מאוד, היו משתוקקים וחפצים ליהנות מטעמי התורה וסודותיה הגנוזין בדבריו יתברך, אשר הוא אין סוף ואין תכלית, לזאת התיישבו בדעתם שילכו לישון, ובעת השינה יפקידו נשמותיהם בצרור החיים, כמו שמבואר בספרים הקדושים (עי' קה"י ערך שינה) שבעת אמירת "בידך אפקיד רוחי" יכוין להעלות נשמתו אל השכינה הקדושה במיין נוקבין כו' - יהיו מוסרים נפשם ורוחם ונשמתם לאדון הכל, ובעת הזאת ממש יקבלו את התורה מפי הקדוש ברוך הוא, ואז יוכלו לקבל הרבה מאוד מהשגת התורה, מה שלא יהיה באפשרי לקבל כשהם בתוך הגוף באלף שנים. וכמו שכתוב (בשבחים) על האר"ז, שהשיגה נשמתו בעת השינה, בחצי שעה, השגה גדולה מה שאי אפשר לאומרם בשמונים שנה. מכל שכן הדור דעה הקדוש, וודאי אין סוף ואין קץ להשגה שיכלו להשיג אז. וחשבו שהקבלת התורה יהא אז בשעת שנתם, וערבה להם מאוד השינה, כי היו מתחילין לילך בנשמתם לעולמות עליונים גבוהים ורמים, ששם ישיגו השגת התורה בכח נשמתם לאין קץ ותכלית.

"וכשראה משה רבינו עליו השלום אדון הנביאים מה שעשו, וראה כוונתם הטובה, בא מיד והקיץ אותן משינתן שיעמדו נשמתן בתוך גופן דייקא, כך יקבלו את התורה בעודו בגוף החומרי, וכל אחד ואחד יקבל לפי כוחו הן רב הן מעט. כי כשיקבלו התורה בעת התקשרות הגוף והנשמה ביחד, אזי תמיד יהיה כן, כשיגבר האדם ויהפוך החומר לצורה יכול להשיג מאור התורה הגנוז בה, טעמי התורה וסודותיה. מה שאין כן כשיקבלו התורה בנשמתן לבד, כשהם נפרדים מגופן, אז כשיחזרו לגופן שוב לא יוכלו להנות כלל מאור התורה, כי הגוף יהא להם למסך מבדיל בינם לבין התורה הקדושה. משום הכי עדיף טפי שיקבלו בתוך גופם - והם היו אז טהורים וקדושים מאוד, בכל עניני פרישות וטהרת הלב - ויחול עליהם קדושת דבריו יתברך, גם על צד החומר שלהם. ונשאר רשימו לעד, שכל אדם מישראל יוכל להשיג ולהנות מאור התורה גם בעודו נקשר בגופו. ומשה רבינו עליו השלום ראה יפה יותר מהם, והבין את כל זאת, ובא והקיץ אותם מהשינה, ושהם עם גופם יחדיו יעמדו ביחד ויקבלו את התורה", עד כאן לשון קודשו.

ונמצא, שביקשו ישראל להשיג השגות בתורה כפי מעלת האריז"ל שהשיג בשנתו הרבה יותר בהפרדת הנשמה מהגוף, אך משה רבינו הקיצם כדי שיקבלו התורה בגוף שלם במעשה ולא בהשגות רוחניות מופשטות, אלא להפוך החומר לצורה.

ב.

דרך נוספת לבאר את ענין שנת ישראל לפני מעמד קבלת התורה נראה לומר על פי דברי חז"ל () על הפסוק בשיר השירים (ה, ב) "אני ישנה וליבי ער" דקאי על דורות שהם בבחינת 'ישנים' שיושנים במעשיהם, דהיינו שיהיו בגלות דורות חשוכים שמעשיהם ומצוותיהם הם בבחינת שנה ותרדמה, שלא יהא בהם כח לעשות התורה ומצוות בשלמות ובאור.

ובזה יש לומר שנתכוונו ישראל שיקבלו התורה באופן של שינה ותרדמה בכדי שגם בדורות שפלים וישנים – שיזכו גם כן לקבל התורה, ולא שיהא מצב שהתורה באה רק במצב גבוה של תורה ומצוות שלמים. אלא גם בדורות קשים בעומק הגלות שישראל ישנים במעשיהם, אכתי יזכו לתורה והשפעותיה בכל מצב שיהיו.

אמנם עתה יש לבאר מדוע אכן הקיצם משה רבינו ולא הסכים לדעתם שיקבלו התורה גם במצב של שנה ותרדמה, דבשלמא לפי דברי תולדות אדם הנ"ל ניחא מאוד שלימד משה רבינו שהשפעות התורה על בחינת הגוף עדיפא על פני השגות עליונות שיוכלו לקבל בהיותם במעלה רמה של התדבקות הנשמה לשורשה, כי בקבלת התורה על ידי הגוף הגשמי, יוכלו להשתמש בגופם הגשמי להפכו לצורה ולקדושה. אבל לפי דרכינו שמטרתם הייתה הפוכה – שתוכל התורה להשפיע אף על דורות האחרונים בגלות שיוכלו לקבל התורה אף במצב של שינה ותרדמה מן המצוות ומן החיות האלוקית שהייתה להם אז בדור דעה ובקרבת אלוקים – אם כן מדוע באמת לא צדקו ישראל ומדוע הקיצם משה שלא יקבלו התורה בבחינת שינה אף לדורות הנמוכים.

ג.

בכדי לבאר כוונת משה רבינו בהקיצו את בני ישראל, נתיי נא קודם לבאר ענין אחר של השפעת והמשכת קבלת התורה לכל הדורות. ובהקדם ביאור פלוגתת הראשונים בענין מצוות זכירת מעמד הר סיני בכל יום, דהרמב"ן בהוספותיו לספר המצוות (מצות לא תעשה אות ב) ובפירושו על התורה (דברים ד, ט), וכן בעל הלכות גדולות (בהקדמה לאוין קע) מנו המצווה לזכור את זכירת מעמד הר סיני מידי יום ביומו שהוא לא תעשה לשכחו, ונלמד מן המקרא (דברים ד, ט-י) "רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחרב". ובמגן אברהם (או"ח סימן ס סק"ב) אף משמע דיש בה בזכירה זו מצוות עשה, וכן פסק להדיא בשולחן ערוך הרב שם.

אמנם בדברי הרמב"ם והסמ"ג ובספר החינוך שמנו המצוות לא מצינו שימנו זכירת מעמד הר סיני כמצווה בין תרי"ג המצוות.

ויש לבאר טעם פלוגתתם וביאור טעמא דלא למימני להאי מצוה אחר שמקרא מלא דבר הכתוב "פן תשכח וגו' והודעתם לבניך וגו' יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב", ומדוע אין נמנה בין המצוות.

ובחדא מחתא יוקשה נמי קושיית המפרשים (? מגן אברהם ?) בענין עשיית זכרון למעמד הר סיני, דבפסח מצינו שיש זכר ליציאת מצרים על ידי מעשה מצוה גשמי של אכילת מצה על שם שלא הספיק בצקם להחמיץ בעת צאתם ממצרים, וכן בסוכות יושבים בתוך סוכה גשמית ועושים זכר לענני הכבוד או לסוכות שעשו ישראל במדבר כנודע, אבל בשבועות לא מצינו שיעשו שום זכר למאורע דמעמד קבלת התורה על הר סיני, ומדוע ליכא מצווה מעשית לזכר המאורע כבשאר המועדים.

ויבואר בזה שחילוק יסודי יש בין מועדי פסח וסוכות לבין חג השבועות, כי אכן בפסח ובסוכות היו מאורעות לישראל וניסים גדולים שלזכרם חוגגים את המועדים והשפעת הימים גדולה בהם לישראל, אבל אין הניסים והמאורעות נעשים שוב בצורה גשמית בעולם הזה, כי יצאו ממצרים פעם אחת וישבו בצל השכינה בתוך ענני הכבוד בהיות ישראל במדבר, ואין לנו בימי פסח וסוכות עוד פעולה של יציאת מצרים או ישיבה בענני הכבוד באופן גשמי ורק השפעת הקדושה נשארה ליקח ממנה השפעה וקדושה שמתעורר בזמן ההוא.

שונה ביסודו הוא האי יומא עילאה חג השבועות שבו חוזר ונעשה מידי שנה בשנה ביום זה את המאורע שהיה בו במדבר סיני חמישים יום אחר שיצאו ממצרים. אותו מעמד ואותה השפעה וקדושה שירדה לעולם, באותן קולות וברקים וקול שופר חזק מאוד, ואש וערפל וכל העולם נודע – כל אלו חוזרים ונעשים מידי שנה בשנה בחג השבועות באותה אופן ממש. וכל סדר נתינת התורה לישראל ניתן בכל שנה ושנה על ידי השי"ת לישראל עם קרובו.

ואם כן, אין כאן מועד של זכרון מאורע שהיה פעם אחת ועתה מתחדש רק קדושת זמנו והתעוררות חזרת השפעה, אלא יש כאן מעשה בפועל של נתינת התורה לישראל באותו אופן. כי מתן תורה נועדה להיות בכל שנה מחדש, התורה לא ניתנה פעם אחת ובכך הושפעה לכל הדורות, אלא חוזרת וניתנת בכל שנה בחידוש ומשפיעה השפעותיה לאותה שנה.

וכן הוא בנוסח ברכות התורה שחותמים הברכה בלשון הוה 'נותן התורה' דהיינו שחוזר ונותנה בכל עת, ואין היא ברכה על תורה שקיבלנוה לפני שנים רבות ועתה מברכין עליה, אלא היא תורה שחוזרת וניתנת לישראל בכל דור ובכל שנה, וכן דקדק בלשון זה בספרי המהר"ל בכמה דוכתי (ראה נתיבות עולם חלק א נתיב התורה פ"ז ותפארת ישראל פרק נ"ז). ואף

שבאמת התורה מתחדשת לישראל בכל יום ויום, אבל זה רק ענין בחידוש התורה שיוכלו לשמרה ולעבדה בהתחדשות, אבל כל סדר נתן תורה בקולות וברקים ואש לפידים וקול ה' – זה נעשה אחת בשנה ביום חג השבועות לנתינת התורה לישראל לאותה שנה עם כל השפעותיה ומעלותיה.

ובלכתך בדרך זו – להבין יסוד ושורש האי יומא דעצרתא שיש בה נתינת התורה לישראל בכל שנה, מעתה מובן וברור שאין צריכין לשום מצוות מעשית או לזכרון מה שהיה במעמד מתן תורה בהר סיני, כי אין מטרת זכרון מתן תורה לנגד עינינו, אלא מתן תורה היא עצמה מתקיימת בכל שנה.

ועל דרך משל שאין עושים שום זכר לפעם ראשונה ששבת השי"ת מכל מלאכתו ונתן לנו את השבת ואז היה אות ומופת שכל העולם ישבות ביום השביעי, והנה זה לנו מאורע גדול ששבת בראשית ביום השביעי לבריאת העולם שבת השי"ת מכל מלאכתו ועשה יום מנוחה ונופש, ומדוע לא נקבע זכר או מצווה לזכרון שביתתו הראשונה אז, אלא הטעם ברור ופשוט, כיון שבכל שבוע ושבוע, מידי ששה ימים חוזר ונעשה היא שביתה, יום המנוחה חוזר ונעשה בעולם בכל יום שביעי, ולכן אין צריך לזכור את יום השבת הראשון אחר שהוא חוזר ונעשה מידי שבוע.

וכמו כן ממש הוא בענין מתן תורה בחג השבועות, שאין טען לעשות זכר או מצווה שבה נזכור ונכניס ללב את מה שהיה במתן תורה לפני שנות דור, כיון שהוא חוזר ונעשה במציאות בכל שנה בהאי יומא, ומה לנו לזכור דבר שהיה אם הוא קורה שוב בשנה זו.

וזה ביאור שיטת הראשונים דפליגי על דעת הרמב"ן וסיעתו ולא מנו את מצוות זכירת מעמד הר סיני כמצווה מתרי"ג המצוות, כיון שאין טעם לזכור דבר שחוזר ונעשה מידי שנה, וכיון שיש לנו אחת בשנה את המעמד עצמו, לכן אין צריך לזכור ולעשות מצווה מזכירת מה שהיה בהר סיני.

שוב הראוני שכיוונתי בזה לדברי מרן חתם סופר (ע"ת, לשבועות ד"ה בהקריבכם מנחה חדשה) שכתב וז"ל: "הנה פסח זכר ליציאת מצרים היא זכרון למה שעבר, וכן סוכות למען ידעו דורותיכם מה שכבר היה, אבל מתן תורה הוא יום מתן תורה בעצמו איננו זכר למה שהיה כי היא כלה חדשה כשעה ראשונה והיום מקבלה מנותן התורה יתברך שמו", עד כאן לשון קודשו, ברוך שכיוונתי לדעת קדושים.

ד.

ואם חומה היא נבנה עליה נדבך נוסף לבאר ביותר ענין מתן תורה בחג שבועות מידי שנה בשנה, הענין הנורא שאנו זוכים לקבל בהאי יומא, ואף שאין אנו זוכים לראות ולשמע את המעמד הגדול הזה בגופינו, אבל נשמותינו רואות ומרגישות שאכן נעשה בחג השבועות כל מעמד הר סיני.

וכמו הזיכוכ הנפלא שהיה אז בעת שעמדו ישראל וקבלו התורה למרגלות הר סיני, שהיו אז בדרגות רמות ונשגבות מאוד, זיכוכ נורא וקדוש כדברי המדרש שהיו רואים את הנשמע ושומעים את הנראה, וכוונת שמיעת דברים נראים וראיית דברים נשמעים היינו, שבאופן הרגיל רואים דברים גשמיים ושומעים דברים רוחניים, ולדוגמא הלומד תורה אן עוסק בתפילה וכדומה ענייני מצוות הרי הם לכאורה דברים מופשטים שאפשר להבינם במח ולהתעמק במחשבתם, אבל אין רואים את פעולתם ואת הרוחניות בעיני בשר, מה שאין כן בדברים גשמיים, הרי הכל נראה וגלוי לעינים, רואים את העולם הגשמי בביורו,

ואילו שם במעמד הר סיני, זכו ישראל לזיכוכ גבוה כזה שהיו במצב הפוך לגמרי, שראו את המעשים הרוחניים ופעולותיהם בעולם בעיניהם, ואת המעשים הגשמיים – דברי העולם הפשוטים רק שמעו באוזניהם, כמו דבר מופשט שצריך להסביר ולבאר מה הוא כי אי אפשר לראותו.

וזה היה לגודל מעלתם וזיכוכם הנפלא שזכו להגיע בעת מעמד הר סיני שהיו בקדושה עליונה ונוראה, עד כדי כך שגם גופם הגשמי נתעלה והיה יכול באיבריו הגשמיים לראות את הדברים הרוחניים בפשיטות ואילו את הגשמיים הארציות שבעולם – לא היה יכול לסבול בראייה פשוטה ורק שמעו על כך בהפשט.

וזה היה זיכוכ נפלא שקבלו ישראל בעת ההיא במתן תורה.

ובדרך זה ביאר הרה"ק בעל קדושת לוי זצוקללה"ה (בליקוטים קח) את נוסח בעל ההגדה 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו', והתמיהה ידועה מה די בקירוב בעלמא להר סיני בלא לקבל עליו את התורה, אלא שבעתם התקרבותם להר סיני נתעלו מאוד והיו בדרגה עילאה וטמירה ובודרגה זו היו יכולים לזכות לכל התורה כולה.

וזה לשון קודשו בקדושת לוי: "יש לבאר מה שאמר בעל אגדה אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו, ולכאורה יש להפליא מה היה די במעמד הר סיני לחוד אם לא נתן לנו את התורה.

"אמנם הנה יש להבין האיך היו האבות יודעים לקיים את התורה קודם שנתנה אך הנה ידוע דכמו שיש רמ"ח אברים ושס"ה גידין גשמיים בגוף האדם, כך יש רמ"ח איברים ושס"ה גידין רוחניים בנשמה. וכמו שאין חיות לאיברים הגשמיים אלא במזון באכילה ושתיה, כן אין חיות לאברים הרוחניים אלא בקיום התורה, כי אורייתא וקודשא בריך הוא וישראל כולא חד. נמצא שנשמות ישראל נמשכו ממקור אחד עם התורה, ולכן אין חיותם של הנשמות אלא בקיום התורה ומצות. ואם כן לכאורה יש להפליא למה היו ישראל צריכים לנתינות התורה וגם ללמוד אותה בכדי שנדע איך לקיים המצות, הלא ממילא יקיימו את התורה, כי זה עיקר החיות של הנשמה ומהראוי שיהיה טבע עצמותה מושכת אותה לתורה ומצות וכמו שאין צריכין ללמד את האיברים הגשמיים לאכילה ושתיה ושאר דברים

המוכרחים להם, כי זה הוא עיקר חיות הגוף והטבע מושך אותו לזה, כן לא היה מהצורך ללמד להנשמה תורה ומצות כי זה הוא עיקר חיותה. אמנם הענין מובן. דבאמת אם לא היתה הנשמה מלובשת בגוף לא היתה צריכה לכך, אך מחמת שהנשמה מלובשת בגוף והגוף מחשיך ומסתיר על הנשמה לכן צריכים ללמוד התורה ולנתינות התורה. ומטעם זה האבות שהיה להם התפשטות הגשמיות ולא היה הגוף מסתיר עליהם כלל היו בכחם לקיים את התורה ומאליהם וממילא גם בלי נתינה, כי הנשמה מצד עצמה מושכת להתורה ומצות כנ"ל וכו'.

..והענין הוא כך, כי בשעת מתן תורה שהיה להם התפשטות הגשמיות וביטול במציאות, אם כן ממילא היו יודעים את התורה מצד נשמתן, כי זהו עיקר חיותן וזה נקרא בחינת לקיחה, דהיינו שהשיגו התורה על ידי איזה דבר, דהיינו על ידי הגוף שמבטל את הגוף וכל כחו וגשמיותו ומחמת זה הוא משיג את התורה ממילא מצד נשמתו, עד כאן לשון קודשו ועיי"ש עוד באריכות בדבריו הנפלאים.

ונמצא מבואר שבעת מעמד הר סיני נתעלו לדרגה נפלאה ולזיכוכ נורא, כדברי המדרש שפסקה זוהמתן, והיינו זוהמה רוחנית וגשמית בכל המובנים והיו נקיים זכים וטהורים בבחינה רוחנית עילאה שיותר היה נראה וחשוב להם ועיקר בחייהם צד הרוחני שבהם, עד שלא סבלו ולא ידעו ולא הרגישו את הגשמיות כלל רק בבחינת שמיעה וריחוק.

ובדרגה נפלאה זו נחזור ונזכה בעזהשי"ת לעתיד לבוא, כי כמו שתורה בעת נתינתה הפכה את העולם לעולם אחר וחדש מזוכך ונקי מכל סרך של דבר גשמי, כמו כן לעתיד לבוא כשיבוא מלך המשיח ותורה חדשה מאיתו תצא, הרי הכוונה היא לעולם רוחני ונקי, מזוכך ומטוהר מגשמיות ותפסוק זוהמתו לגמרי שלא יהא שום מסך גשמי מבדיל בינינו לבין ראיית אלוקות שלמה בכל העולמות.

ובכן, בחינה יקרה ונעלה זו, היא גופא מתקיימת ונשפעת מידי שנה בשנה בחג השבועות יום מתן תורה, ואף שאנו בעוונותינו אין זוכים לראות ולשמוע ולהרגיש את כל הקולות והלפידים והאש הנוראה והזיכוכ הנפלא שנעשה לישראל, אבל בוודאי שהדברים מתרחשים במציאות בעולם, והצדיקים הגדולים שהכינו נפשם וטיהרו נשמותם - זוכין אכן לראות ולהרגיש כל השפעות הללו, לראות את הקולות ולשמוע את הלפידים.

אמנם, זה ברור ופשוט שכל ישראל זוכין שנכנס להם השפעות אלו, ואין אין מרגישין בגוף, אבל נשמתם מרגיש, כי השי"ת נותן את התורה באותה בחינה ומחדיר ומכניס את העניינים הרמים הללו לכל איש ישראל לצורכו לכל השנה כולה, שיהיה בו הזיכוכ הנפלא הזה והקדושה הנפלאה בבחינה רוחנית גבוהה.

וזהו ענין חג השבועות ששונה ביסודו משאר הרגלים, כי בו בעיצומו של יום נעשה המועד וניתן תורה לישראל יחד עם כל מעלותיה וקדושתה הנוראה, שלא כימי פסח וסוכות בהם יש רק התעוררות השפעות זכרון הניסים והמאורעות שהיו לישראל בעת יציאת מצרים.

ה.

וראייה ניצחת יש בידי להוכיח שאותו זיכוכ והפסק הזוהמה ונקיותם של ישראל חוזרת ומתרחשת בכל שנה ושנה, מדברי הגמרא בעבודה זרה (כב:) בדין דאסור למסור בהמת ישראל לרועה גוי, כיון דחביבה על הגויים בהמתן של ישראל יותר מנשותיהן שלהם לענין רביעה, ומבארת הגמ' דבשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא ונשארה זוהמא זו לכל נשי העולם, ואך נשי ישראל פסקה זוהמתן בעת שעמדו על הר סיני, ולכן עדיפא להו לגויים את בהמת ישראל שאין בה זוהמא יותר מנשותיהם שלהם שיש בהם זוהמא.

ונפסק הדבר בשולחן ערוך יו"ד (סימן קנ"ג ס"א) דאסור לתת לגוי בהמות ישראל משום חשש זה.

ונמצא מבואר שבהמת ישראל נקייה יותר, והנה אם היה מיירי רק על נשי ישראל, הוה אמינא דנשמות ישראל נטהרו מזוהמא במעמד הר סיני ונשארו נקיים לכל הדורות, אבל הלא מיירי בבהמה, ולא מוכרח שנולדה הבהמה בבית ישראל, ונמצא שכל ישראל שקונה בהמה מן השוק, הרי היא נקייה גם היא מן הזוהמא, שעם אותה אסור לתת לגוי כי חביבה היא עליו.

ומכאן ראייה יסודית וברורה שגם בהמותיהם של ישראל שקונים מן השוק - יש בהם נקיות הזוהמא, ומוכרח שיש נקיות אחת לשנה לכל ישראל וחפציהם ומעשיהם, כי לא שייך לומר שהייתה הנקיות לנשמות ישראל לכל הדורות, שהלא עתה הלך וקנה בהמה מן השוק ואין בה נשמה שהייתה בהר סיני, ומכאן ברור שבכל שנה נעשה שוב הזיכוכ הזה ונפסקת זוהמא מישראל, ולכן אם קנה בהמה מן השוק, הרי היא נקייה מזוהמא, כי יש עליה השפעת מעמד הר סיני של אותה שנה שנטהר בה הישראל מכל זוהמתו.

וכן מצינו שכתב הר"ן בחידושו לשבת (ק). דזוהמא שהטיל הנחש לחוה הייתה על כל הבריות שבעולם, ואילו בעת מעמד הר סיני פסקה הזוהמא גם מכל הבריות שהיו שם של ישראל, ורק דגים ספיקא לן אי פסקה בהם זוהמא או לא. אך על כל פנים נמצא ברור שפסקה הזוהמא גם מכל רכוש ישראל, והא כבר הוכחנו לעיל שאף בזמן הזה הקונה בהמה מן השוק, גם היא נקייה היא מן הזוהמא ומוכרח שמתנקים ישראל וכל רכושם בכל שנה בחג השבועות.

מעתה אחר ברור נפלא זה, יובן מאוד טעם שעורר משה רבינו את ישראל ביום מתן תורה, ולא הסכים לדעתם שיקבלו את התורה בבחינת שנה בכדי להשפיע לדורות הגלות שיהיו בדרגה נמוכה של שנה ותרדמה, כי אין שום

סיבה לקבל התורה למען הדורות האחרונים, שהרי דורות האחרונים מוכן להם השפעה נפרדה ומתן תורה חדש בדורותם בחג השבועות.

שהרי נתבאר שבכל שנה ושנה יורד שוב השפע הגדול לעולם, וכל מעמד הר סיני חוזר ונעשה לכל דור בחג השבועות, ואף נפסקת זוהמת ישראל בכל שנה ושנה בהאי יומא עילאה, ולכן אין טעם להשפיע מעתה לדורות מאוחרים שיקבלו שפעם הבא אליהם בכל שנה ושנה בחג השבועות ותיפסק זוהמתן לפי הדרגה שיהיו נצרכים לה לדורותם, ובשנות הגלות שיהיו בבחינת תרדמה אכתי יקבלו את הזיכרון הנפלא ופסיקת הזוהמא לפי צורך דורם.

1.

עד הכא נתברר חלק נתינת התורה מצד נותנה, צור חי חלקנו שמצידו הריהו משפיע ונותן לנו את התורה בחג השבועות יחד עם כל השפעותיה וטהרתה כנתבאר.

ברם, החלק השני שיש בה במעמד זה, הוא צד המקבל – כלל ישראל שצריכים להיות מוכנים לקבל השפעת התורה, ובכדי לזכות לה לתורה ולקבלה יחד עם כל מעלותיה כנתבאר, אין די במה שיש בה בעיצומו של יום את ההשפעה הנוראה והזיכרון הגדול שמרגישים נשמותינו כנ"ל, אלא צריך לזה רצון והשתוקקות כדי לקבלה.

ואם אנו מצידנו נרצה ונשתוקק מאוד מאוד לקבל את התורה ואת זיכוכה, אזי תשפיע עלינו - נתינתה שהשי"ת ממילא משפיע על העולם – יותר ויותר, ונוכל להתקדש ולהיטהר ולהרגיש את המעלות הנפלאות הללו.

ובהשתוקקות זו ורצון לקבלת התורה, נבין ונשכיל גם מדוע סיבב השי"ת אחר האומות לשאלם אם ירצו לקבל את התורה כמבואר בחז"ל (גמ' ע"ז ב; פרקי דרבי אליעזר פרק מא), ובוודאי גלוי וידוע לפניו יתברך שלא ירצו בה, ומראשית תחילת העולם נועדה התורה לישראל, ומדוע הוצרך לשאול כל האומות אם ירצוה. ובכלל עוד תימה יש בה דהלא הגוים ענו שאין רוצים כי אין יכולים שלא לחטוא וכו', אבל הלא זאת כבר מצוים משבעת מצוות דבני נח, וממילא אין חוטאים בענייני עריות וגזילה, ואיך יאמרו עתה שאין יכולת בידם שלא לחטוא.

והביאור יש לומר לדידן, דהשי"ת בוודאי ידע סירובם וחוסר רצונם לתורה, אך סיבב אצל האומות בכדי לחדד את הרצון שצריך לתורה, שיראו וידעו שאין תורה שבאה לאדם בלא שירצה אותה, ואם האומות לא רצו, אזי ישראל באמרם נעשה ונשמע, נתברר ונגלה שישראל רוצים מאוד מאוד את התורה בהשתוקקות ובשמחה, ולכן יכולים לקבלה בשלמות – כי יש בהם את הרצון וההשתוקקות.

ולכן באמת שאלם השי"ת דייקא על ז' מצוות דבני נח – כי השאלה לא הייתה על עצם קיום המצוות אלא על הרצון אליה, ואף שקיימו כבר ז' מצוות בני נח אבל השי"ת ביקש לברר אם רצונם בהם, והם אינם עושים המצוות ברצון אלא בעל כורחם ובהכרח.

ועל דרך משל בתשלום דמי מס הכנסה, שברור ופשוט שאין אחד שרוצה ומשתוקק לשלם מיסים אלו, ועושים כן מהכרח עול המלכות שכופים על תשלום זה, כמו כן קיימו הגוים את המצוות בהכרח ובכפייה בלא רצון, ולכן כשסיבב השי"ת על האומות ביקש להראות את הבחירה שעשו ישראל שגילו רצונם ושאיפתם הפנימית שמשתוקקים ורוצים מאוד לקיים את מצוות התורה, ולכן אמור נעשה ונשמע דמורה על רצון.

וזה חיוב שיש עלינו מידי שנה בשנה בחג השבועות – לרצות ולהשתוקק לקבל את התורה, כי מצד השי"ת הוא 'נותן התורה' בשלמות ובזיכרון נפלא מידי שנה בשנה, והוא לנו 'זמן מתן תורתנו', אבל מצידנו יש לנו לרצות ולשאוף לתורה, ואז אכן נזכה יותר ויותר לראות ולהרגיש את זיכוכה והשפעתה עלינו.

ודוגמא אחת שיש להביא על ענין קבלת התורה בחשק וברצון, הוא ענין אמירת תחנון, שלפעמים כשיש מוהל או סנדק ואין אומרים תחנון, נשמע מפי האדם אנחת רווחה, שברוך השם אין צריך לומר תחנון היום.. וזה מורה על חוסר רצון שלם, דהלא אמירת תחנון יקח לאדם עוד שניים או שלושה דקות, ומה כל כך יפריע לו שיאמרו תחנון, אלא מורה שכל עיקר אמירתו וקיומו הוא בדרך ההכרח, ואינו באמת חפץ באהבה לקיים מצוותיו יתברך, ובכן יראה האדם לבחון נפשו אם מרוצה הוא שיש סנדק או מוהל או שאינו מרוצה, וזה יהיה לו מדה ומבחן אם עושה מאהבה ורצון או בכפייה והכרח.

ויעזור השי"ת שזנכה באמת לרצות ולהשתוקק לתורה הקדושה לקבלה מרצון ומאהבה, ועל ידי זה נזכה כבר לתורתו של מלך המשיח שיזכך העולם בשלמות בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לקבלת הגליון מידי יום רביעי שילחו מייל ל m0732951213@gmail.com